

котрі обумовлені специфікою правової сфери. Професійна деформація мовної культури може мати епізодичний або стійкий, глобальний чи поверхневий характер та виявляється в професійному жаргоні, а саме – запам'ятовуванні розмовної специфіки осіб певної категорії і в подальшому використанні її у своїй практичній діяльності. Необхідність у процесі виконання службових завдань вступати в контакт з правопорушниками призводить до засвоєння елементів кримінальної субкультури, а саме: використання кримінального жаргону, звернення за прізвиськами. Зазначені прояви можна помітити у юристів, які щоденно працюють з цією особливою категорією клієнтів. Коли правники спілкуються з такими особами, вони переходять на кримінальний жаргон, і в подальшому за звичкою використовують його в повсякденному спілкуванні.

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що правова мова юристів повинна бути правильною, вона покликана забезпечувати ефективне здійснення професійної діяльності, як у колективі, так і за його межами. Для досягнення високого рівня правової кваліфікації йому необхідна висока мовна і розумова культура. Мова формою повинна бути логічною, спокійною, виваженою, діловою, а також відповідати правовим нормам.

Юристу необхідно вміло пов'язувати зміст своїх розмов з життєвими обставинами, дотримуватись норм правової етики, що передбачає зниження використання жаргонізмів не лише у своїй професійній діяльності, а й у побутовому вжитку. Нехтуючи цією проблемою, юрист ризикує істотно знизити свій професійний рівень, що в подальшому може спричинити невітні наслідки у вигляді завершення кар'єри. Зміна ставлення до своєї мови та пошук можливостей подолання наявних труднощів означає активне усвідомлення проблем, що відкриває нові перспективи в особистісному та професійному зростанні, і стає стимулом для освоєння нових вершин у професії та здобуття статусу «висококваліфікований правовий спеціаліст».

*Науковий керівник: Онуфрійчук Г.І.,
викладач*

УДК 34: 001. 4: 340. 143 (477) (043.2)

Недогигбенко Н.І.

Національний авіаційний університет, Київ

ПРАВИЛЬНІСТЬ І ТОЧНІСТЬ ЯК КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ МОВЛЕННЯ ЮРИСТА

Актуальність цієї теми полягає в тому, що на сьогоднішній день уміння правильно і точно говорити є візитною карткою кожної освіченої людини, в тому числі і юриста як оратора. Уміння юриста правильно сформулювати

свою правову позицію залежить від досконалого знання граматичних і мовних особливостей мови, якою він спілкується, і від досконалого володіння темою розмови.

Питання про правильність і точність як комунікативні ознаки мовлення юриста у своїх працях розглядали М. Жовтобрюха, Р. Колесникова.

Мета дослідження полягає у визначенні важливості ознак правильності і точності у мовленні юриста.

Завдяки культурі мовлення можна визначити, наскільки юрист є професіоналом у своїй галузі. Адже від його професійної майстерності буде залежати якісне надання ним юридичних послуг, таких як написання позовних заяв, клопотань, уміння точно і обґрунтовано надати швидко юридичну допомогу.

Основними якісними комунікативними ознаками, або критеріями, культури мовлення є правильність, точність, логічність, змістовність, доречність, багатство, виразність, чистота.

Розглянемо більш детально правильність і точність, адже саме ці критерії відіграють одну з найважливіших ролей у професійній діяльності юриста.

Правильність мовлення – це дотримання літературних норм, які діють у мовній системі. В усній і писемній мові обов'язковим є дотримання лексичних, граматичних та стилістичних норм. Для усного висловлювання важливим є дотримання орфоепічних норм, для писемного – відповідно орфографічних і пунктуаційних норм.

Точність пов'язується з ясністю мислення. Уміння точно формулювати і виражати думки відповідно до предмета теми, перш за все, пояснюється тим, що особа має знання про об'єктивну дійсність. Мовлення буде точним, якщо вжиті слова повністю відповідатимуть усталеним у цей період розвитку мови їхнім лексичним значенням. Адже в юриспруденції дуже часто використовуються слова іншомовного походження, це в свою чергу пов'язано з розвитком міжнародного права та євроінтеграційними процесами в Україні. Точність досягається не лише на лексико-семантичному рівні, вона тісно пов'язана з граматичним (особливо синтаксичним) рівнем. Треба будувати речення так, щоб воно було зрозумілим без напруження думки, особливо людям, які не знайомі з юридичною термінологією.

Варто відзначити, що точність юриста буде залежати від його інтелектуального рівня, багатства його активного словникового запасу, ерудиції, володіння логікою думки, законами мовного вираження.

Отже, завдяки правильному і точному мовленню юристи укріплюють престиж юридичної професії, зміцнюють свою репутацію, в яких би галузях права вони не працювали, підтримують свою честь і гідність, а в підсумку – честь і гідність України.

*Науковий керівник: Онуфрійчук Г.І.,
викладач*